

SIVISTYSPALVELUT

Vastuualueet: perusopetus, lukio, vapaa-ajan koulutus, vapaa-aikapalvelut, varhaiskasvatus sekä tukipalveluna koulutoimisto/joukkoliikenne.

Toimielin: sivistyslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet:
Kestävä kehitys ja biotalous osaksi kaupungin tulevaisuutta

- Kestävä kehitys arkipäivän toiminnaksi

Haapajärven vahvuudet tietoisuuteen markkinoinnilla

- Koululaiset ja opiskelijat paikkakunnan markkinoijina

Koulutus. ja kulttuuripalvelut elinvoiman vauhdittajana

- Vetovoimaiset koulutuspalvelut
- Koulutuspalvelujen hyväkuntoiset ja toimivat tilat
- Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen

Toimenpiteet:

- Koulujen kestävä kehityksen toiminnan ja opetuksen jatkaminen ja kehittäminen
- Koululaiset ja opiskelijat tekevät osana opetussuunnitelmaa säännönmukaisesti ja suunnitelmallisesti materiaalia paikkakuntaan liittyvistä aiheista eri näkökulmista nettiin ja eri somekanaviin
- Koulujen opetussuunnitelmat ja hanketoiminta
- Varhaiskasvatuksen suunnitelmat ja hanketoiminta
- Lukion ja liiketalouden opetuksen yhteistyön kehittäminen
- Koulujen vierailu- ja tutustumiskäyntipalveluiden myynti ulkomaisille opettajille
- Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen koulujen opetuksessa

Palvelutuotannon periaatteet:

1. Kaupungin omana toimintana tuotettavat palvelut

- Perusopetus
- Varhaiskasvatus

2. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut

- Toisen asteen koulutuksen ylläpitojärjestelmä
- Kansalaisopisto (Jokilatvan opisto), musiikki- ja tanssiopistopalvelut ja avoin yliopisto
- Kirjasto
- Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut tuotetaan omana tuotantona tai alueellisesti
- Joukkoliikenne
- Selvitetään kaupungin omana toimintana tuotettavien palvelujen tuottamista yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa

Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Perusopetuksen opetussuunnitelma
- Lukion opetussuunnitelma
- Esiopetussuunnitelma
- Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma
- Aikuisten perusopetussuunnitelma
- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma
- Oulun eteläisen kirjastostrategia
- Nivala-Haapajärven ja Ylivieskan seutukuntien kuntien liikuntatoimien ja – palveluiden kehittämisohjelma
- Jokilatvan opiston perussopimus
- Selänne kuntien perusopetuksen laatukäsikirja
- Koulukohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat
- Haapajärven koulujen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön strategia
- Varhaiskasvatussuunnitelma

- Haapajärven kulttuurikasvatussuunnitelma

KOULUTOIMISTO

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Koulutoimisto huolehtii koulutuksesta ja sen suunnittelusta sekä Haapajärven kaupungin ylläpitämien oppilaitosten toiminnasta. Koulutoimisto sisältää hallinto- ja toimistopalvelut, joukkoliikenteen ja erilaisten hankkeiden hallinnoinnin.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven kaupunki panostaa koulutukseen kaikissa ikä- ja väestöryhmissä ja koulutus on Haapajärven tärkeä kehittämisväline.

Koulutoimisto koordinoi tätä toimintaa huolehtimalla suunnittelu- ja kehittämistyön jatkuvuudesta, seurannan toteuttamisesta ja tulosten analysoinnista sekä henkilöstö-resurssien ja taloudellisten toimintaedellytysten turvaamisesta. Se on aloitteellinen ja aktiivinen palvelukeskus.

Joukkoliikenteen suunnittelua jatketaan eri yhteistyötahojen (mm. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Liikenneturva, alueen muut kunnat, peruspalvelukuntayhtymä Selänne,

kaupungin eri hallintokunnat, asukkaat) kanssa. Tavoitteena on nykyisen palvelutason säilyttäminen.

Haapajärven kaupunki on mukana Oulun eteläisen alueen liikenneturvallisuus hankkeessa ja Jokilaaksojen alueellisessa joukkoliikennetyöryhmässä.

Toteutuminen:

Sivistyslautakunta hyväksyi perusopetuksen opetussuunnitelman muutokset, Haapajärven liittymisen Oulun eteläisen kirjastoryhmään ja esikoululaisten aamu- ja iltapäivähoidon uudet järjestelyt, Haapajärven liittymisen Oulun eteläisen kirjastoryhmään sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksikorotukset. Lisäksi lautakunta nosti aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuja talousohjelman mukaisesti.

Lautakunta esitti kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle, että Haapajärven yläasteen C-osaan tehdään korjaussuunnitelma, ja että hanke toteutetaan ja siihen varataan määräraha vuoden 2021 investointiohjelmaan. Lisäksi esitettiin, että nykyistä K.J. Ståhlbergin koulurakennusta ei peruskorjata vaan valmistellaan uuden koulurakennuksen eri vaihtoehdot.

Mittarit

	TP18	TP19	TA20	TP20
Lautakunnan kokouksia	9	8	8	8

PERUSOPETUS

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Perusopetus muodostaa yhtenäisen toiminnallisen kokonaisuuden. Perusopetusta annetaan Haapajärvellä yläkoululla, K.J. Ståhlbergin koululla sekä

Oksavan-, Parkkilan-, Tiiton- ja Väliojan kyläkouluilla.

Esiopetusmahdollisuus tarjotaan koko ikäluokalle. Esiopetusta annetaan Haapajärven hajautetun mallin mukaisesti

erillisissä esiopetusryhmissä K.J. Ståhlbergin koululla, Parkkilan (Parkkila ja Oksavan esioppilaat) ja Tiiton kyläkouluilla sekä perusopetuksen yhteydessä Väliojan kyläkoululla.

K.J. Ståhlbergin koulun yhteydessä toimii kehitysvammaisten opetus- ja päivähoitoyksikkö (harjaantumisopetus) ja pienryhmäopetus.

7. – 9. vuosiluokkien erityisoppilaat on pääosin integroitu yleisopetuksen ryhmiin. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään erillisen suunnitelman mukaisesti K.J. Ståhlbergin koululla.

Haapajärven yläasteen hallinnoima tuetun oppimisen yksikkö toimii perhekodin yhteydessä.

Koululaisten ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään K.J. Ståhlbergin koululla.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Perusopetuksen tavoitteena on antaa oppilaille omien kykyjensä mukainen jatko-opintokelpoisuus. Kasvatuksen tavoitteena on omaa elämäänsä hallitseva kansalainen. Oppimaan oppimisen taidot ovat tärkeä painopiste perusopetuksessa.

Opettajan rooli kiinnostuksen ja tiedollisen uteliaisuuden herättäjänä ja innostajana on lapsen ja nuoren elämässä keskeinen (toimiva opettaja - oppilas -suhde). Lähes kaikki perusopetusta koskevat kehittämisen tehtävät ovat luonteeltaan yhteistyötä edellyttäviä, uusien yhteisten käytäntöjen ja ajattelutapojen luomista.

Yhtenäisen peruskoulun periaatetta toteutetaan käyttämällä luokanopettajia yläasteella ja aineenopettajia kyläkouluilla ja K.J. Ståhlbergin koululla sekä sijoittamalla oppilaita ja opetusryhmiä joustavasti (esim. erityisopetus, kielen opetus, yhteiset opettajat, virkojen sijoituspaikat).

Aluekoulujohtajajärjestelmää kehitetään hyödyntämällä luonnollista poistumaa. Esiopetusta kehitetään koulujen ja varhaiskasvatuksen välisellä yhteistyöllä.

Rekrytoinnin ja täydennyskoulutuksen avulla varmistetaan ammattitaitoinen ja pätevä henkilöstö.

Erityisopetuksen ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus turvataan.

Koululaisten ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään erillisen suunnitelman mukaisesti.

Kansainvälisiä yhteistyöverkostoja ja käytännön opetustyötä kehitetään ja uudistetaan jatkuvasti

Peruskoulut jatkavat valtakunnallisessa Kiva Koulu-hankkeessa sekä kerhotoiminnan kehittämishankkeessa. K.J. Ståhlbergin koulun 6. luokan, kyläkoulujen 5.-6. luokan ja yläkoulun 9. luokan oppilaat osallistuvat Pohjois-Pohjanmaan Yrityskylähankkeeseen.

Haapajärven yläaste ja K.J. Ståhlbergin koulu ovat Unesco-kouluja ja ne ovat mukana Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris verkostossa.

Tieto- ja viestintätekniikan kehittäminen on koulujen yhteinen painopistealue. Lisäksi kouluilla on omia painopistealueita.

Haapajärven yläaste jatkaa yhteistyötä Viron Värskan kunnan yhtenäiskoulun kanssa, Venäjän Belomorskin koulu numero 1 ja Tansanian Maruvangon koulun kanssa.

Koulurakentamisella ja kouluympäristön kehittämisellä varmistetaan ajanmukaiset ja toimivat oppimisympäristöt.

Haapajärven talousohjelmaa 2019 – 2025 päivitetään tarvittaessa.

Toteutuminen:

Koululaisten ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin K.J. Ståhlbergin koululla. K.J. Ståhlbergin-, Tiiton-, Oksavan- ja Parkkilan koulujen esioppilaiden aamu- ja iltapäivähoito järjestettiin lv. 2020-2021 alusta koulun kerhotoimintana K.J. Ståhlbergin ja Parkkilan kouluilla.

Lukuvuoden 2019 – 2020 painopistealueena oli tieto- ja viestintätekniikan kehittäminen ja lv. 2020-2021 painopistealueena on energiansäästö koulussa.

Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatiin avustusta resurssiopettajan palkkaamiseen Tiiton koululle lv. 2019 – 2020 ja lv. 2020-2021. Lisäksi saatiin avustusta lv. 2020-2021 koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen.

Koulut ovat mukana Kiva Koulun hankkeessa ja kerhotoiminnan kehittämishankkeessa sekä K.J. Ståhlbergin koulun 6. luokkalaiset, kyläkoulujen 5. – 6. luokkalaiset ja yläasteen 9. luokkalaiset Pohjois-Pohjanmaan Yrityskylä hankkeessa.

Haapajärven yläaste jatkoi yhteistyötä Pohjois-Tansaniassa sijaitsevan Maruvangon koulun kanssa.

Haapajärven yläaste ja K.J. Ståhlbergin koulu ovat Unesco-kouluja ja ne ovat verkostoituneet Pohjois-Suomen muiden Unesco-koulujen kanssa yhteisessä Polaris-verkostossa ja opetushallitus myönsi avustuksen Toivo kasvaa hankkeelle, jota Haapajärvi hallinnoi.

Haapajärven yläasteella jatkettiin pääarakennuksen korjaustöitä. K.J. Ståhlbergin koululle tehtiin perusteellinen kuntotutkimus ja koulu siirtyi elokuussa 2020 esiopetusta lukuun ottamatta väistötiloihin.

Koronan seurauksena ja Valtioneuvoston asetuksen ja määräysten vuoksi koulumaailma muuttui koko Suomessa parissa päivässä maaliskuussa lähiopetuksesta koteihin tehtäväksi lähiopetukseksi. Tämä vaati valtavaa sopeutumiskykyä koululta, oppilailta ja henkilökunnalta. Erityisen tuen päätöksen saaneilla ja 1.-3. luokan oppilailla oli kuitenkin oikeus lähiopetukseen. Oppilaat palasivat lähiopetukseen toukokuun lopulla 11 päiväksi. Elokussa opetus alkoi lähiopetuksena varomääräykset huomioiden.

Yksi luokanopettajan virka lakkautettiin K.J. Ståhlbergin koululla ja 1,5 aineenopettajaa Haapajärven yläasteella syyslukukauden 2020 alusta lukien.

Mittarit

	TP18	TP19	TA20	TP20
Tehokkuus				
€/ oppilas	7650	7700	7900	7800
Toiminnan laajuus (oppilaiden lukumäärä)				
0 – 6 luokat	713	710	670	670
7 – 9 luokat	327	331	330	329
Tunnit/ oppilas				1,72
0 – 6 luokat	1,72	1,72	1,72	
7 – 9 luokat	2,09	2,09	2,07	2,07
Opetusryhmien keskikoko				
0 – 6 luokat	18,0	18,0	18,0	18,0
7 – 9 luokat	19,0	19,0	18,0	18,0

LUKIO

Vastuullinen viranhaltija: Lukion rehtori

Toiminnan kuvaus: Haapajärven lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon johtava ja jatko-opintoihin valmentava päivälukio. Haapajärven lukio kuuluu Pohjois-

Pohjanmaan etälukioverkostoon (eLukio). Etälukion kautta tarjotaan lukio-opintoja myös Haapajärven ammattiopiston opiskelijoille ja paikkakunnan aikuisopiskelijoille.

Yhdistelmäututkinnon suorittamiseksi on suunniteltu opintopolku Haapajärven ammattiopiston opiskelijoille. Opinnot johtavat 3 – 3,5 vuoden aikana suoritettuna kaksoistutkintoon tai 4 vuoden opintoina kolmoistutkintoon.

Haapajärven lukio on mukana alueen lukioden ja ammattikorkeakoulun yhteistyöyhdistyksen Eleven+ ry:n toiminnassa. Yhdistyksen tavoitteena on kehittää alueen koulutuksellista yhteistyötä ja koordinoita Oulun eteläisen alueen lukioden, Centria Ammattikorkeakoulun ja muiden korkeakoulujen koulutuksellisia yhteishankkeita.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven lukion tavoitteena on, että valtaosa lukion käyneistä pääsee kohtuullisessa ajassa jatkamaan opintojaan yliopistoissa tai ammattikorkeakouluissa, ja että loput saavat paikan perustutkintoon tuottavissa tai niihin valmentavissa oppilaitoksissa. Keväällä ylioppilaaksi kirjoittaneiden jatko-opintoihin sijoittuminen selvitetään vuosittain.

Haapajärven lukion painopisteitä ovat kansainvälisyys, uusien oppimismenetelmien ja teknologian mahdollisuuksien hyväksi käyttäminen. Opetuksessa käytetään runsaasti digitaalisten oppimisympäristöjen tarjoamia mahdollisuuksia. Opettajien täydennyskoulutus on keskeinen tekijä pedagogian kehittämisessä.

Lukio on yksi maamme Unesco-kouluista, joiden toiminnassa otetaan huomioon Unescoon liittyvät asiat kuten globaalit kysymykset, ihmisoikeudet ja kulttuuriperintö. Lukio on mukana Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris-verkostossa.

Haapajärven ammattiopiston opiskelijoita opiskelee yhdistelmäututkintopolulla. Opintojen rahoitus hoidetaan toteutuneiden kustannusten mukaan.

Haapajärven lukio on edelleen mukana valtakunnallisessa lukioden kehittämisverkostossa. Lukiolle on myönnetty 9 000 euron avustus Liikkuva opiskelu – hankkeeseen (hankkeen omarahoitusosuus on 50 %) lukuvuodelle 2019 - 2020.

Haapajärven lukio tarjoaa opiskelijoille pakollisten kurssien ja pienten vieraiden kielten oppikirjat lainakappaleina. Kokeiden digitalisoituminen on lisännyt oppilaitoksen digimateriaalien hankintakustannuksia. Lukion opiskelijamäärä vaihtelee vuosittain 130-150 opiskelijan välillä riippuen yläkoulun päättävän luokan oppilaiden määrästä. Syksyllä 2019 lukiossa aloitti 48 uutta opiskelijaa. Lukion opiskelijoista kolme on kotoisin muualta kuin Haapajärveltä.

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän Haapajärven yksikön liiketalouden osaston opetus toimii lukion kanssa yhteisissä tiloissa. Lukiorakennuksen vuokratkustannukset jaetaan opiskelijamäärän suhteessa lukion ja liiketalouden opetuksen kesken.

Lukiorakennus (Kirkkokatu 4) toimii päivälukion ja Jokilatvan opiston aikuiskoulutuksen käytössä. Jokilatvan opiston opetuksen osuus tiloissa on 10 %.

Toteutuminen:

Haapajärven lukion toiminta on ollut suunnitelmien ja tavoitteiden mukaista ajalla 1.1.-31.12.2020. Lukio siirtyi keväällä etäopetukseen ajalle 17.3. – 30.5.2020. Syyslukukausi eteni normaalisti lähiopetuksessa joulukuun alkuun saakka. Lukio siirtyi etäopetukseen 2.12. – 11.12.2020. Jakson päättöviikko pidettiin lähtilaisuuksina poikkeusjärjestelyin. Lukiolaisille ei järjestetty ruokailua etäjaksojen aikana. Lukio sai syksyllä kaksi myönteistä rahoituspäätöstä: Aluehallintoviraston Liikkuva opiskelu II-hankkeelle 7 000 euroa ja Opetushallituksen valtion erityisavustusta lukiokoulutuksen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi 16 625 euroa. OPH:n

erityisavustuksella on annettu tukiovetusta ja järjestetty kertaustunteja ylioppilaskirjoituksiin valmentavissa aineissa. Tämän lisäksi Haapajärven lukio on mukana alueellisessa Nivalan kaupungin hallinnoimassa ESR:n rahoittamassa Uuden osaamisen lukio –

hankkeessa. Kyseinen hanke on kaksivuotinen: 1.9.2020 – 31.8.2022. UuLops –hankkeessa Haapajärven lukion osuus on 33 000 euroa, josta omarahoitusosuus on 10 %. Talouden toteutuma 31.12.2020 on tavoitteiden mukainen 94,17 %.

Mittarit

	TP18	TP19	TA20	TP20
Tehokkuus				
€/ oppilas	7800	7600	8100	8080
Toiminnan laajuus oppilaita (kaks.tutk.)	145(9)	140(9)	135(10)	123(10)
Tunnit/ oppilas	1,40	1,40	1,50	1,6

VAPAA-AJAN KOULUTUS

Jokilatvan opisto

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Koulutuspalveluja annetaan Jokilatvan opistossa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Jokilatvan opisto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia opiskelumahdollisuuksia toiminta-alueellaan. Opetuksen saatavuus turvataan hajauttamalla opetus koko toiminta-alueelle. Kustannusten nousun vuoksi joudutaan supistamaan muita menoja sekä kohdentamaan pieni leikkaus tuntiopetukseen. Kurssimaksuihin kohdennetaan maltillinen korotus. Opetuksen pääpaino on käden taidoissa ja taideaineissa eli musiikissa ja kuvataiteissa. Terveys- ja liikuntakasvatusta tarjotaan laajalaisesti eri ikä- ja kohderyhmille, pääpaino on terveyttä ja hyvinvointia edistävissä opinnoissa. Kansalaisten tietoyhteiskuntavalmiuksia edistetään tieto- ja viestintätekniikan opinnoilla. Kielten

opetuksessa vastataan alueen koulutuskysyntään.

Jatketaan oppilas- ja kurssihallinto-ohjelma Hellewin uuden version käyttöönottoa ja kehitystyötä yhdessä ohjelmistotoimittajan kanssa. Järjestetään päätoimiselle henkilöstölle ohjelmiston käyttökoulutusta.

Jokilatvan opisto tarjoaa toiminta-alueellaan kuvataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta. Tanssitaiteen perusopetuksen tuottaa Tanssiopisto Uusikuu.

Toteutuminen: Opetusta järjestettiin vuoden 2020 aikana 615 kurssilla 15 579 tuntia.

Opiskelijoita (netto) oli vuoden aikana yhteensä 3 757, joista 76% oli naisia. Kaikkiaan kurssilaisia (brutto) oli vuoden aikana 8 085.

Opetuksen pääpaino oli musiikissa (40% tunneista), käden taidoissa (26%), liikunnassa ja terveydessä (17%) kuvataiteissa (9%) ja kielissä (4%). Oppilas- ja kurssihallinto-ohjelma Hellewin uuden version käyttöönottoa ja kehitystyötä

jatkettiin yhdessä ohjelmistotoimittajan kanssa. Koronaepidemian vuoksi toukokuulle suunniteltu Hellewi -seminaari peruttiin. Marras-joulukuussa käynnistettiin yhteyden rakentaminen uuteen henkilöstöhallinnon ohjelmaan Populukseen.

Taiteen perusopetusta järjestettiin kuvataiteissa ja käsityössä. Suunnitelman mukaisesti tanssitaiteen perusopetuksen tuotti Tanssiopisto Uusikuu ja musiikin taiteen perusopetuksen Jokilaaksojen musiikkiopisto.

Koronaepidemian vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Vuoden 2020 koko toimintaa leimasi koronapandemia, minkä vuoksi kevätlukukauden lähiopetus oli keskeytettävä 18.3.2020 alkaen lukuvuoden loppuun saakka. Kevätlukukaudella peruttiin 70 kurssia pääosin koronapandemian vuoksi. Keskeytyneen opetuksen ja peruttujen kurssien vuoksi keväällä jäi toteutumatta noin 2 700 opetustuntia. Kaikki kevään tapahtumat peruttiin. Syyslukukauden opetusta leimasi toimet terveysturvallisuuden ylläpitämiseksi opetusjärjestelyin ja varautumistoimin. Syyslukukausi saatiin vietyä noin 95% normaalisti em. toimien ansiosta. Epidemia paheni opiston toiminta-alueella uudestaan joulukuussa, jolloin siirryttiin loppuvuodeksi etäopetukseen.

Koronaepidemian vuoksi vuoden 2020 toteutunut tuntimäärä jäi 15-20% suunniteltua pienemmäksi. Vajausta talousarviossa määriteltyn maksimituntimäärään muodostui yhteensä noin 2 000 tuntia.

Keväällä perutuista kursseista ja syksyllä epidemian jatkumisesta johtuen vuoden 2020 netto-opiskelijamäärä oli 3 757, mikä oli selvästi ennakoitua pienempi, vajausta edellisvuoteen oli liki 600 opiskelijaa. Sama

näkyi myös brutto-opiskelijamäärässä, joka oli 8 085, kun se oli vuonna 2019 liki 10 000.

Koronaepidemian vaikutukset näkyvät myös vuoden 2020 taloudessa. Nettolaskennan alaisten menojen toteutuma oli 100,31%. Opiston kiinteät kustannukset juoksivat toiminnan keskeytyksestä huolimatta, kuten myös palkkakustannukset päätoimisen henkilöstön ja osittain myös tuntiopettajien osalta. Keväällä toiminnan keskeytyksestä ei siis syntynyt merkittäviä kulusäästöjä. Syksyllä toiminta jatkui liki normaalisti.

Tulojen toteutuma ilman korona-avustuksia oli yhteensä 72%. Tuloista kurssimaksutuotot muodostavat selvästi suurimman osan. Kurssimaksutuottojen toteutuma oli noin 70%, jossa oli vajausta talousarvioon nähden n. 82 000 €. Vajaus selittyy kevään peruttujen kurssien suurella määrällä ja sitä kautta pienemmällä oppilasmäärällä. Myös syksyn osalta oppilasmäärä jäi ennakoitua ja edellisiin vuosiin verrattuna selvästi pienemmäksi. Erityisesti riskiryhmiin kuuluvat iäkkäämmät opiskelijat osallistuivat opetukseen aiempaa heikommin.

Opistoille oli tarjolla korona-avustusta kahdessa hakuerässä, kesäkuussa ja marraskuussa. Opisto sai avustusta 1. erässä 8 000 € ja 2. erässä 91 000 €, yhteensä 99 000 €. Avustuksen turvin omien tulojen toteutuma oli 108%. Avustuksella voitiin näin ollen täysimääräisesti korvata omien tulojen vajaus, kuten myös lopullisen valtionosuuden vajaus talousarvioon nähden. Näin ollen kuntien netto-osuuden toteutuma oli 101% talousarvioon nähden, ylitys oli noin 2 475 €. Avustuksen turvin siis pysyttiin talousarviossa.

Mittarit (koko opisto)

	TP18	TP19	TA20	TP20
Tehokkuus				
€/asukas	39,40	40,31	38,53	37,31
€/oppilas	250,55	243,81	224,05	260,78
€/tunti	56,89	57,72	56,97	62,78
Toiminnan laajuus				
Oppilaita (netto)	4 170	4 334	4 450	3 757
Opetustunnit	18 365	18 308	17 500	15 579
Valtionos. perustetunnit (OPM)	15 633	15 517	15 800	15 402
Opetusryhmien keskikoko	14,38	14,44	13,0	13,15

Mittarit (Haapajärven osaston nettokustannukset)

	TP18	TP19	TA20	TP20
Tehokkuus				
€/asukas	14,74	16,97	9,61	9,86
€/oppilas	86,13	93,46	52,84	56,68
€/tunti	21,12	24,20	14,31	16,72
Toiminnan laajuus				
Oppilaita	1 255	1 317	1 300	1 201
Opetustunnit	5 117	5 087	4 800	4 216
Nettomaksuosuus	108 088	123 084	68 686	70 477

Kulttuuripalvelut

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Kulttuuripalvelut edistävät ja tukevat taiteen eri alojen harrastamista ja harjoittamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä,

kotiseututyötä ja paikallisen kulttuuriperinnön ja – ympäristön vaalimista ja edistämistä.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on kuntalaisten henkisen ja sosiaalisen pääoman kasvattaminen ja osaltaan

syrjäytymisen ehkäiseminen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi luodaan edellytyksiä omaehtoiselle kulttuurin harrastamiselle sekä haapajärven identiteetin ja perinteen vahvistumiselle. Tuetaan järjestöjen järjestämiä tapahtumia antamalla asiantuntija-apua ja tiloja käyttöön. Tiedotetaan haettavista avustuksista ja apurahoista ja jaetaan niitä talousarvio-määrärahan puitteissa.

Osallistutaan Haapajärvi-päivien järjestelyihin. Järjestetään vuotuiset kulttuuritapahtumat ja muita tapahtumia yhteistyössä kaupungin omien yksiköiden ja paikallisten toimijoiden, kuten seurakunnan, järjestöjen ja yhdistysten kanssa.

Ylläpidetään monipuolista kulttuuritarjontaa kaikenikäisille kuntalaisille.

Toteutetaan keväällä 2019 laadittua kulttuurikasvatussuunnitelmaa yhteistyössä koulujen kanssa.

Ylläpidetään ja kehitetään K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseon toimintaa. Museo pidetään avoinna kesäkuun loppupuolelta heinäkuun loppuun ja muina aikoina sopimuksen mukaan.

Jatketaan Teepiknik -tapahtuman kehittämistä yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Luodaan tapahtumasta jatkuva yhteisöllinen perinne.

Toteutetaan ensimmäinen Taitava Haapajärvi -tapahtuma yhteistyössä Jokilaaksojen musiikkiopiston, Jokilatvan opiston ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Jatketaan kaupungin yleisilmeen kohentamista ja lisätään viihtyvyyttä toteuttamalla erilaisten ryhmien kanssa suunniteltuja katutaideteoksia alikulkuihin ja muihin maalattavaksi sopiviin pintoihin.

Näyttelytilatyöryhmä jatkaa pysyvien näyttelytilojen suunnittelua. Laaditaan näyttelytilojen sekä kulttuurisalin lämpö- ja varastotilojen tilantarveselvitys.

Osallistutaan Pohjois-Pohjaanmaan kulttuurihyvinvointityöryhmän työskentelyyn ja pyritään laajentamaan kuntalaisten tietoisuutta kulttuurin vaikutuksesta ihmisen hyvinvointiin sekä järjestetään matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia yhteistyöverkostojen kanssa. Osallistutaan Kala- ja Pyhäjokilaaksojen lastenkulttuuriverkoston suunnitteluun ja kehittämiseen.

Kulttuuriavustukset ovat haettavana maaliskuussa.

Toteutuminen:

Haapajärven konsertti kevään kahdeksastatoista konsertista ehdittiin pitää kolme kulttuuripalveluiden järjestämää konserttia ja yksi Jokilaaksojen musiikkiopiston konsertti. Loput konsertit jouduttiin perumaan pandemian aiheuttaman sulun vuoksi. Kevään teatteriesityksiä ehdittiin pitää yksi ja loput jouduttiin perumaan. Taidenäyttelyitä pidettiin kolme ja

kaksi peruttiin. Lastenkinoja järjestettiin kolme ja kaksi peruttiin. Muista tapahtumista ehdittiin pitää lastentapahtuma Hiutalehipat ja Teeisännän vitriinin paljastustilaisuus. Myös varhaiskasvatuksen ja toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelman mukaiset tilaisuudet peruuntuivat kevätkauden aikana. Osa peruuntuneista tapahtumista järjestettiin syksyllä.

Ensimmäinen Taitava Haapajärvi -tapahtuma siirrettiin toteutettavaksi myöhemmin. Myös Kopolan teatterin esitykset siirtyvät myöhempään ajankohtaan. Kaikki loputkin kevään ja kesän tapahtumat mm. Teepiknik jouduttiin perumaan koronapandemian vuoksi. Sen sijaan kesällä toteutettiin nelisenkymmentä pienimuotoista Mielihyvää musiikista -konserttia pienille yleisömäärille. Konsertteja järjestettiin mm. palvelutaloissa, päiväkodeissa, museolla ja kylätaloilla. Miukelin levynjulkistamiskonsertit toteutettiin erityisjärjestelyin ja rajoitetulla yleisömäärällä. Elokuun lopussa paljastettiin Mika Myllylän muistopatsas.

Lähes kaikki 5. ja 8. -luokkien oppilaat vierailivat kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti presidentti K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseossa.

Syksyllä toteutui kaksi konserttia, loput jouduttiin perumaan. Keväältä siirtynyt varhaiskasvatuksen lapsille suunnattu teatteriesitys toteutui. Samoin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaiset esitykset 1.-3. luokkalaisille. Yli 3-vuotiaille varhaiskasvatuksen lapsille ja K.J. Ståhlbergin koulun esiopetuksen lapsille toteutettiin tanssipajat pienryhmissä. Kesän ja syksyn näyttelyt toteutettiin normaalisti.

Kaikki syksyn yleisöesitykset jouduttiin perumaan. Lakisääteiset kulttuuritapahtumat, veteraanipäivä ja itsenäisyyspäivä, toteutettiin ilman yleisöä. Veteraanipäivänä laskettiin kynttilät muistomerkeille. Itsenäisyyspäivänä oli juhla jumalanpalvelus ja seppelleenlasku muistomerkeille.

Koronapandemian vuoksi voitiin toteuttaa vain pieniä yleisötapahtumia. Sen vuoksi tapahtumien määrä kasvoi, mutta yleisömäärä laski. Museossa kävijöiden määrä nousi kotimaan matkailijoiden ja koululaisvierailujen myötä.

Kulttuurisalin alkuvuodesta varatuista käyttövuoroista peruuntui 42 ja kokoustilan

käyttövuoroista 23. Myös kesäajan varauksista peruuntui suurin osa, samoin loppuvuoden varauksista. Syksyllä oli jonkin verran pienryhmien käyttövuoroja ja opiston piirien käyttöä. Koronapandemia vähensi tilojen käyttöä huomattavasti.

Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihyvinvointityöryhmän ja Hyte -työryhmien toimintaan osallistuttiin Teams -palaverien välityksellä. Asukkaiden osallisuutta edistettiin mm. järjestämällä kaikille avoin Tehdään yhdessä -

joulunäyttely. Näyttelyn toteuttamiseen osallistui 12 yhteisöä ja 18 yksittäistä henkilöä.

Kokoelmien ja K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseon kehittämistä jatkettiin suunnittelemalla uudistuksia ja uusia sisältöjä. Teeastiakokoelma järjestettiin ja luetteloiitiin uudestaan. Kulttuuriavustuksia myönnettiin neljälle hakijalle.

Mittarit

	TP18	TP19	TA20	TP20
Tapahtumat (konsertit, näyttelyt, teatteriesitykset, lastenkinot)	60	60	50	79
Tapahtumissa osallistujia	10 000	10 000	9000	5018
Teatterisalin käyttö/v (käyttökerrat)	200	200	200	106
Kokoustilan käyttö/v (käyttökerrat)	120	120	120	89
Museossa kävijöitä	300	300	300	504

VARHAISKASVATUS

Vastuualueen johtaja: Varhaiskasvatuksen johtaja

Toiminnan kuvaus: Varhaiskasvatuspalvelut vastaavat Haapajärven perheiden tarpeisiin järjestämällä varhaiskasvatuspalveluita lapsille, kunnassa esiintyvää tarvetta vastaavasti. Varhaiskasvatusta annetaan Haapajärvellä päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

1.9.2018 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain mukaisesti tullaan vuoteen 2030 mennessä muuttamaan varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne uuden lain mukaiseksi.

Varhaiserityiskasvatusta tarvitsevien lasten hoito järjestetään integroiden normaaleihin

varhaiskasvatusryhmiin. Lapsen erityistarpeet huomioidaan hoitopaikkasijoitusta tehtäessä. Tarvittaessa lapsiryhmän kokoa pienennetään tai ryhmään lisätään henkilökuntaa (ryhmäavustaja tai tarvittaessa henkilökohtainen avustaja).

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (VEO) työpanos tulee olla lain mukaisesti käytettävissä varhaiskasvatuksen toimipisteissä konsultaatio- ja ohjausperiaatteella.

Varhaiskasvatussuunnitelma tehdään jokaiselle lapselle henkilökohtaisesti, yhteistyössä lapsen ja huoltajien kanssa, lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon toteuttamisen pohjaksi. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan lapsen tarvitsema tuen tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen, yhteistyössä

tarvittavien asiantuntijoiden kanssa.

Lasten hoitotuki maksetaan perheille KELA:n perusteiden mukaisesti, jotka eivät ole kunnallisen päivähoidon piirissä ja järjestävät lastensa hoidon itse.

Varhaiskasvatuksen pedagoginen kehittäminen:

- Varhaiskasvatussyksiköissä jokainen hetki nähdään pedagogisena tilanteena
- Toiminnassa tärkeää on lasten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys
- Varhaiskasvatuksessa pidetään tärkeänä lasten ympäristökasvatusta, jolla edistetään kestävään elämäntapaan kasvamista sekä siinä tarvittavien taitojen harjoittamista.

Henkilöstön työskentelyn tukeminen ja työhyvinvoinnin edistäminen

- Työkierron tehostaminen koko varhaiskasvatuksen sisällä tukee henkilöstön työssä jaksamista ja varhaiskasvatuksen laaja-alaista kehittämistä

Varhaiskasvatustilain mukaiset terveelliset ja turvalliset toimitilat

- Päiväkotitilain Kartanon ja päiväkotitilain Satulaakson tilojen osalta käynnistetään tilatarveselvitys vuosien 2020-2025 aikana. Tavoitteena, että tulevaisuudessa varhaiskasvatuksessa 2 tehokasta päiväkotiyksikköä.
- Huolehditaan turvallisuudesta sekä toimitilojen sisällä, ulkoalueilla että varhaiskasvatuspaikkojen läheisyydessä liikuttaessa.

Toteutuminen:

Hoitopaikkojen määrä on ollut riittävä ja vastannut Haapajärvien perheiden tarpeisiin.

Koronaviruspandemia (Covid19) vaikutti varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrää laskevasti 18.3.-13.5.2020. Suomen hallitus suosittelee, että myös varhaiskasvatuksesta lasten tulee olla

kotihoidossa, mikäli perheiden on se mahdollista järjestää. Tämä vaikutti lasten määrän putoamiseen hoidosta noin 70%:lla. Koronakevät vaikutti kesään ja alkusyksyyn siten, että lapsia on ollut hoidossa normaalia enemmän. Perheet pitivät kevään aikana vuosilomiaan lasten kotona hoitamisen takia, kesällä oltiin töissä ja hoidossa. Kesällä on jouduttu palkkaamaan henkilökunnalle sijaisia tästä syystä normaalia enemmän. Loppuvuoden aikana korona vaikutti vain vähän hoidossa olevien lasten määrään.

Henkilöstörakenteen muutos etenee sen mukaisesti, kun vakansseja vapautuu muutettavaksi.

Varhaiserityisopettaja saatiin rekrytoitua 10.8.2020 alkaen.

Asiakasmaksukertymä toteutui suunnitellusti.

Varhaiskasvatussuunnitelmat tehdään kattavasti kaikissa hoitomuodoissa ja kaikille lapsille.

Lasten hoitotuki on maksettu lain mukaisesti, ei kuntakohtaisia lisiä.

Toiminnan pedagogiseen kehittämiseen on kiinnitetty huomiota toiminnan suunnittelun tehostamisella (palaverit, suunnitteluajat). Toiminnan pohjana on yhteisöllisyys ja perheiden osallisuus. Ympäristökasvatus on päiväkotitilain Kartanossa mukana toiminnassa vahvasti, ja Kartano onkin saavuttanut Vihreä lippu -toiminnassa jo toisen tason. Muissa yksiköissä on myös lähdetty kehittämään ympäristökasvatusta.

Henkilöstön työhyvinvointiin on kiinnitetty erityistä huomiota 1.8.2019 alkaneella toimikaudella. Koronapandemia tosin keskeytti suunnitellut koulutukset ja isommat yhteiset palaverit keväällä ja rajoitusten mukaisesti jatketaan edelleen toimintaa.

Terveellisten ja käyttöön paremmin soveltuvien tilojen osalta päiväkotitilain Kartano on toiminut ensimmäisissä väistötiloissa 1.1.2020 alkaen (Koululatu 23). Seuraavissa tiloissa (Vastuksenkatu 15) aloitettiin toiminta 26.10.2020. Tälle tilalle vuokrasopimus on tehty seuraavaksi 5 vuodeksi.

Pysyvän tilan saamiseksi aloitetaan hankesuunnittelu yhteistyössä teknisen puolen kanssa vuonna 2021. Toiveena on jatkossa saada päiväkotia Kartano ja päiväkotia

Satulaakso samoihin tiloihin, josta saataisiin myös säästöjä henkilökunnan yhteiskäytöstä, siivouksesta ja ruokahuollosta.

Mittarit

	TP18	TP19	TA20	TP20
Lapsia päivähoidossa				
31.12. tilastopäivänä	218	214	220	218
1.1.–31.12. aikana	336	327	350	342
Lapsia yhteensä lastenhoidontukien piirissä				
Kotihoito	1599	1782	1000	1395
Yksityinen hoito	210	179	100	164
Osittainen tuki	119	138	100	176

Päiväkodit

Vastuullinen viranhaltija: Päiväkodin johtaja

Toiminnan kuvaus: Haapajärvellä toimii 3 päiväkotia.

Päiväkotia Satakieli on 87-paikkainen päiväkotia, joka on avoinna arkipäivisin, noin klo 6.30 - 17.30 välisenä aikana.

Kartanon päiväkotia vastaa vuorohoidontarpeesta, ja siellä on yhteensä 42 hoitopaikkaa. Kartanon päiväkotia toimii tarvittaessa kaikkina viikonpäivinä ja ympäri vuorokauden.

Päiväkotia Satulaakso vastaa lain mukaisen varhaiskasvatusoikeuden järjestämisestä sekä esikoululaisten aamu- ja iltapäivähoidosta. Mikäli lapsen lain mukainen varhaiskasvatusoikeus lisääntyy, joudutaan päiväkotia Satulaakson ryhmät sekä esikoululaisten hoitojärjestelyt suunnittelemaan uudelleen.

Toteutuminen:

Päiväkotien hoitopaikat ovat jälleen 1.8.2020 alkaneella toimikaudella täyttyneet.

Vuorohoidon tarve on lisääntynyt. Päiväkotia Kartanossa on useampia yövuoroja viikossa, mikä näkyy tarpeena palkata lisähenkilökuntaa työvuoroihin, jotta saadaan työvuorot pyöritettyä työaikalain mukaisesti ja annettua henkilökunnalle tarvittavat viikkolevot ja -vapaat.

Kartanon päiväkotia siirtyi 1.1.2020 alkaen väistötiloihin yläkoulun pihalle. Parakit ovat tarpeeksi tilavat ja hyvät kahdelle lapsiryhmälle. Seuraaviin, väliaikaisiin tiloihin, tulevien 5 vuoden ajaksi, muutettiin 26.10.2020.

Päiväkodeissa toimitaan mahdollisimman paljon pienryhmissä. Tämä on ollut myös erittäin tärkeää poikkeusoloissa Koronan aikana. Päiväkotia Kartanossa keskitytään ympäristökasvatukseen ja Vihreä Lippu -toimintaan edelleen.

Esikouluikäisten päivä-aikainen aamu- ja iltapäivähoito siirtyi 1.8.2020 alkaen koulupuolen kerhotoiminnaksi. Vain vuorohoidon järjestäminen jäi varhaiskasvatuksen vastuulle. Päiväkoti Satulaaksoon järjestyi tällä toimenpiteellä 2 kokoaikaista varhaiskasvatusryhmää. Tarve

tälle muutokselle tuli varhaiskasvatuslain muutoksen takia, jossa poistui subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajoittamismahdollisuus (max. 20 tuntia viikossa oikeus, mikäli kummatkin huoltajat eivät kokoaikaisesti opiskele tai työskentele).

Mittarit

	TP18	TP19	TA20	TP20
Läsnäolopäivät:	15721	15304	15000	14147
Päiväkoti Satakieli				
Kartanon päiväkoti	6756	6131	6500	7023
Päiväkoti Satulaakso	6583	6842	6500	4615

Perhepäivähoito

Vastuullinen viranhaltija:

Varhaiskasvatuksen johtaja 23.9.2019 alkaen.

Toiminnan kuvaus: Perhepäivähoitoa järjestetään hoitajan kotona tapahtuvana perhepäivähoitona.

Toteutuminen: Vakinaisten perhepäivähoitajien määrä oli 31.12.2020 yhteensä 7, joista 1 on ollut palkattomalla työlomalla.

Perhepäivähoitajien määrä tulee jatkossakin vähenemään. Vuoteen 2030 mennessä laskennallisesti 5 nykyisistä perhepäivähoitajista on saavuttanut 65-vuoden iän.

Perhepäivähoidon ryhmät ovat täynnä.

Mittarit

	TP18	TP19	TA20	TP20
Läsnäolopäivät:				
Perhepäivähoito	7437	4864	4800	3954
Kolmipph	0	0	0	0

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vastuualueen johtaja: Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus: Vapaa-aikapalvelujen tehtävänä on huolehtia kaupungin kirjasto- ja tietopalvelujen sekä nuoris- ja liikuntapalvelujen tuottamisesta osana kaupungin sivistyspalveluja.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Vastuullinen viranhaltija:

Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Haapajärven kaupunginkirjasto vastaa sekä Haapajärven että Pyhäjärven kaupunkien kirjastopalveluista.

Kirjastopalveluja tarjotaan Haapajärvellä pääkirjaston ja Pyhäjärvellä Pyhäjärven kirjaston sekä molemmissa kaupungeissa kirjastoauton sekä internetin välityksellä.

Haapajärven kaupunginkirjasto on kaikille avoin kulttuurin, tiedon ja sivistyksen keskus. Kirjasto tukee kokoelmillaan ja palveluillaan yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja virkistäytymiseen. Kirjastotilat ovat esteettömiä, viihtyisiä ja yhteisöllisyyttä tukevia.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Kirjasto edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, edistää tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä edistää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Pääsääntöisesti Haapajärven kaupunginkirjasto on avoinna talvikaudella 49, kesällä 40 tuntia/viikko, Pyhäjärven kirjasto on avoinna 45 tuntia/viikko. Kirjastot ovat avoinna koko vuoden. Pyhäjärven kirjasto toimii toistaiseksi väistötiloissa.

Haapajärven kirjastoauto toimii Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunkien yhteisenä kirjastoautona. Pysäkkejä kirjastoautolla on yhteensä 100, aikataulu kahden viikon periodissa. Pysäkeistä 53 on Haapajärvellä, 45 Pyhäjärvellä. Kirjastoauto on poissa

liikenteestä viisi viikkoa kesälomien aikana sekä koulujen syys- ja talvilomaviikot. Omasta kokoelmasta puuttuva materiaali tilataan kaukolainaksi. Lähettäjäkirjaston mahdollinen kaukolainamaksu siirretään asiakkaan maksettavaksi.

Lasten ja nuorten kirjastotyö on yksi painopistealueista. Kirjasto on mukana Haapajärven kulttuurikasvatus-suunnitelmassa. Kirjaston ja koulun yhteistyön linjaukset ovat samat niin Haapajärvellä kuin myös Pyhäjärvellä.

Kotipalvelua tarjotaan asiakkaille, jotka sairauden tai vamman vuoksi ovat estyneet käyttämästä kirjastoa.

Kirjastoa kehitetään aktiivisesti osallistumalla alueellisiin ja valtakunnallisiin projekteihin ja hakemalla erilaisia kokeilu- ja kehittämis-apurahoja. Henkilökunta osallistuu aktiivisesti täydennyskoulutukseen ja kehittää osaamistaan.

Kirjaston tiloissa järjestetään taidenäyttelyitä yhteistyössä kaupungin kulttuuripalvelujen kanssa.

Arvioinnilla seurataan yleisten kirjastojen tehtävien toteuttamista ja toiminnan järjestämistä. Kokoelman sisällön osalta jatketaan itsearviointia. Toimintoja arvioidaan laadun ja tuloksellisuuden pohjalta ja toimintaa pyritään kehittämään tulosten avulla.

Kirjastotoimenjohtajan palveluja myydään Kärämäelle.

Projektit ja hankkeet:

Kirjasto hakee ja toteuttaa itsenäisesti ja yhteistyössä kirikirjastojen kanssa Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiä valtionavustuksia kirjastojen kokeilu- ja kehittämistoimintaan.

Toteutuminen:

Heti vuoden alusta jatkettiin lasten- ja nuorten kirjastotyötä kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti. 7-luokkalaisten kirjastonkäytön opetus tehtiin kaikille Haapajärven vuosiluokille, sekä kahdeksaslukokkalaisten vinkattiin kirjoja. Jyri Paretskoi kävi kirjailijavieraana sekä Haapajärven että Pyhäjärven yläkouluissa.

19.1. pidettiin Haapajärvellä perinteinen kirjastopyhä. Pyhäjärvellä tapahtumasta on jouduttu luopumaan väistötilojen vuoksi.

Helmikuussa Pyhäjärven lasten- ja nuorten kulttuuriviikoilla pidettiin Lasten touhutiistai-tapahtuma, joka keräsi jälleen paljon lapsia kirjastoon.

Helmikuussa Kainuun ja Pohjoispohjanmaan e-kirjastossa otettiin käyttöön uusi e-kirjapalvelu Bilibio.

Valtioneuvoston määräyksestä koronaepidemian hillitsemiseksi 17.3. Pyhäjärvellä ja 18.3. Haapajärvellä suljettiin kirjastot ja lopetettiin kirjastoauton liikennöinti. Maaliskuun lopulla kiellettiin uloslainaus, ja palautuslaatikko määrättiin suljettavaksi. 3.5. saakka. 4.5.-31.5. kirjasto oli suljettuna, mutta sekä palautuslaatikko, että uloslainaus toimivat varaamisen kautta valtioneuvoston päätöksen mukaisesti.

Kirjasto aloitti heti sulkupäätöksen tultua e-aineiston aktiivisen mainostamisen, e-materiaalin esiin nostamisen, nettivinkkien ja digitaitojen esille nostamisen sosiaalisen median kanavissa. Lisäksi hankittiin lisää e-aineistoja kysynnän kasvaessa. E-aineiston käyttö kasvoi koko vuoden erittäin merkittävästi.

Sulun aikana jatkettiin kirjaston sisäisiä töitä. Kirjastotietokannan puhdistaminen, aineiston ajantasaistaminen, uuden aineiston tilaaminen, aineiston läpikäyminen ja hankkeiden eteenpäin vieminen jatkuivat, kun lainaustoiminta oli keskeytyksissä.

Lukudiplomien palautusta jatkettiin toukokuun puolelle. Haapajärvellä lukudiplomien suorittaneiden määrä kasvoi merkittävästi. 72% alakoulun oppilaista suoritti diplomin, kun viime vuonna vastaava luku oli 67%.

Pyhäjärvellä vastaava luku oli 30%, mikä johtui osaltaan varmasti koulurotaatiosta.

1.6. kirjastot avattiin jälleen normaalein aukioloajoin. Myös kirjastoauto aloitti liikennöimisen kesäkuun alussa. Kirjastossa ja kirjastoautossa noudatettiin THL:n ohjeistusta. Heinäkuussa kirjastoauto oli kesätauolla. Kirjastot olivat avoinna normaalisti.

Syksyn aikana kirjastot toimivat koronarajoitukset huomioiden. Kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Kaikki ykkösluokkalaiset kontaktoitiin, viitosluokkalaisille järjestettiin verkkokirjaston opastusta, sekä nuorisopalveluiden kanssa järjestettiin peliviikon tapahtuma 5-7 luokkalaisille.

30.11.2020 koronatilanteen pahennuttua kirjasto siirtyi pika-asiointiin ja lehtisalissa lukeminen kiellettiin, sekä maskien käyttöä suositeltiin vahvasti. Kirjastoauton kävijämäärä rajattiin viiteen asiakkaaseen kerralla. Nämä rajoitukset olivat voimassa vuoden loppuun.

Yleisötapahtumia ei järjestetty koronatilanteen vuoksi.

Yksiin- hanke, jonka tarkoituksena on yhdistää Kiri ja Tiekkö kimpat, sekä Reisjärven kirjasto yhdeksi kimpaksi, toimi koko vuoden. Päätökset yhdistymisestä saatiin kevään aikana kaikista uuden kimpan kunnilta, ja yhdistyminen tapahtuu vuoden 2021 aikana.

Rivien välistä- hanke käynnistettiin virtuaalisilla kirjailijavierailuilla. Hankkeessa tuodaan kirjailijoita koululaisille. Koronan vuoksi kaikki vierailut tapahtuvat verkon välityksellä.

Mittarit

	TP18	TA19	TA20	TP20
lainaa/asukas yhteensä	18,00	16,00	16,00	12,97
Haapajärven kirjasto lainaa/asukas		13,00	13,00	12,00
Pyhäjärven kirjasto lainaa/asukas		10,00	10,00	8,69
kirjastoauto lainamäärä	50 000	45 000	45 000	28 342
e-aineiston käyttökerrat		200	400	21 021
fyysiset kirjastokäynnit /asukas	12,0	9,0	9,0	5,94
verkkokäynnit /asukas	5,0	5,2	5,2	2,17

Nuoriso

Vastuullinen viranhaltija: Nuorisosihteeri

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupunki edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja elämänhallintaa moniammatillisella yhteistyöllä ja laadukkailla nuorisopalveluilla. Toiminnasta vastaa nuorisopalvelut. Suvaitsevutta ja erilaisuuden hyväksymistä edistetään kansainvälisyys - ja kulttuurikasvatuksen avulla. Nuorisopalvelut toteuttavat vilpittömästi välittävää varhaista puuttumista. Ennaltaehkäisevä päihdetyö on läsnä kaikessa nuorisopalveluiden toiminnassa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Pääasiallisena toimipaikkana on nuorisotalo Stolle. Nuorisotalo on auki lukukauden aikana yhteensä noin 60 h viikossa. Nuorisotilat ovat viikolla maanantaista perjantaihin käytössä Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:llä. Toimintaa on klo 08:00-16:00. Stolle aukeaa nuorille iltaisin klo 16:00. Viikonloppuisin, perjantaisin ja lauantaisin on yökahviloita Stollessa. Stollen toimintapuitteita parannetaan ja monipuolistetaan uusimalla ja kunnostamalla kalusteita ja välineistöä. Stollessa toimivien Setti-nuorisotiedotus- ja neuvontapalvelupisteen toimintaa kehitetään verkossa. Stollessa on kahvila nuorille

avoimena joka keskiviikko, tätä toimintaa tullaan myös kehittämään.

Nuorisovaltuusto ja Lasten Parlamentti ovat näkyviä toimielimiä, jotka vaikuttavat nuorten ja lasten elinoloihin, esim. vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin, tuoden omia mielipiteitään julki ja toimien itse aktiivisena toimijana, sekä aloitteiden tekijänä. Uusi Lasten Parlamentti aloitti toimintansa syksyllä 2018. Uusi nuorisovaltuusto aloitti toiminnan keväällä 2019.

Avustuksia jaetaan talousarvion määrärahan puitteissa.

Yhteistyötä kolmannen sektorin (yhteisöt, yhdistykset ja järjestöt), seurakunnan, viranomaisten, nuorten työpajan ja naapurikuntien kanssa jatketaan ja tiivistetään. Lisäksi yhteistyö kaupungin eri hallintokuntien kanssa on säännöllistä. Yhteistyötä tehdään paljon koulujen kanssa, erityisesti yläkoulun kanssa. Yhteistyö ei rajoitu vain kunnalliselle tasolle vaan jatkuu maakunnallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla. Olemme yhteistyössä eri tahojen kanssa mm. erilaisten hankkeiden ja projektien merkeissä. Toiminta perustuu pitkälti yhdessä eri tahojen kanssa työskentelyyn.

Nuorisopalvelut tarjoavat mahdollisimman monelle nuorelle harjoittelu-, työkokeilu-, TET-paikkoja ja lisäksi tarjotaan kuntouttavaa työtoimintaa. Näitä toimintatapoja mahdollistetaan nuorille nuorisotalotoiminnassa tai kentällä nuorisohjaajan ohjauksessa.

Time out – toiminnassa nuorisopalvelut ovat vahvasti mukana vuodesta 2011 lähtien. Kansainvälistä toimintaa kehitetään palvelemaan nuorten tarpeita, yhdessä yläkoulun, 4H:n, JEDU:n ja eri hankkeiden kanssa. Yhteistyötä jatketaan ystävyyskunnan Viron Värskan, sekä Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen yhteistyöverkoston kanssa.

Nuorten työpaja

Toiminnan kuvaus: Nuorten työpajapalvelut ja Etsivä nuorisotyö ostetaan Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:ltä.

Toteutuminen:

Tammikuun aikana kokeiltiin nuorisotilalla uutta toimintaa nuorten liikkumisen aktivoimiseksi. Perinteiset toiminnot: Hiutalehipat, laskettelureissu, Liiga-pelireissu, Talvirieha, Hopsis, Wibit, Säpinät ehdittiin toteuttaa normaalisti. Ostimme vuoroja jää- ja keilahallilta hiihtolomaviikolle. Kokeilimme uutena myös yönuopparin pitämistä (koko yön kestävä). Uutena toimintana oli myös kolme päivää kestävät lanit nuorisotilalla.

Koronasta johtuen suljimme nuorisotilan viikolla 11. Tänä aikana Stollessa kävi Familiarin tukihenkilöitä ja tukinuoria (2-3 ihmistä kerralla). Koronapandemian aikana nuorisotilalta pidettiin erilaisia IG-Live, haastevideo ja muita lähetyksiä yht. 18.3.-

30.4. välisenä aikana 26 kpl. Marras-joulukuussa vastaavia IG-Live lähetyksiä ja trivioita järjestimme säännöllisesti.

Toukokuussa nuorisopalveluilla toimintaa kehitettiin nettipohjaiseksi. Yksittäisiä pieniä ryhmiä otimme nuorisotalolle (Ahjo, läksyparkki, tukihenkilötoiminta jne.). Kesän ja syksyn aikana toimintaa pyrittiin pitämään ulkona. Nuorisotilalla oli rajoitteita käytössä koko syksyn ajan ja nuorisotalo suljettiin 26.11. koronasta johtuen (tämä vaikuttaa aukiolotunteihin). Nuorisotilaa hyödynnettiin yksilöiden ja pienin ryhmien toiminnoissa joulukuun aikana.

Jalkautuminen kesän ja syksyn aikana osoittautui erittäin tärkeäksi. Suuremmat järjestettävät tapahtumat olivat kesän aikana ulkona (Speedway, ranta- ja torinuopparit, toripäivä, lastentoripäivä). Sisällä kaikissa toiminnoissa noudatettiin rajoituksia. Sisällä toimintoja oli mm. relaamot, lanit, toimintapäivät jne. Yksi retki tehtiin PowerParkiin heinäkuussa (yht. 101 lähtijää). Syksyllä ohjelmaa oli mm. Amazing Race Hpj 11.-13.9., nuorten mökkireissu 2.-4.10., Speedway 17.10., X-games 20.10., kirjaston kanssa yhdessä pelipäivät (viikko 46.). Toiminnoissa otettiin huomioon koronasta aiheutuneet suositukset. Koulupäivystykset aloitimme kouluilla elokuun aikana ja päivystykset keskeytettiin marraskuun lopulla.

Hankkeet: Haimme AVI:lta Selvä tulevaisuus –hanketta kevään aikana. Huhtikuussa saimme myöntävän vastauksen ja hanke aloitettiin 1.5.2020. Hanke aloitettiin aikataulussa ja sen toimintaan osallistui nuoret ja huoltajat hyvin. Hanke sai paljon hyvää palautetta nuorilta, huoltajilta ja yhteistyötahoilta. Hankkeen loppuraportti ja jatkohanke valmisteltiin joulukuussa.

Mittarit

	TP18	TP19	TA20	TP20
Nuorisotalotoiminta				
Aukiolotunnit/vk	60	60	60	Korona-rajoitteet aiheuttivat muutoksia
Avoimet ovet h/vk	17	17	17	Korona-rajoitteet aiheuttivat muutoksia
Toimintapäivät/v	65	50	60	81
Kävijämäärä/v	9000	8000	8000	1808
Muu toiminta				
Erilaiset tapahtumat/v	35	35	30	87
joissa osallistujia	4500	4500	5000	4611
Koulupäivystys-toiminta/v (Abiparkki, Termostaatti, Kuuloelin	53	44	45	38
joissa osallistujia	1380	1300	1200	1996
Nuorisovaltuuston kokouksia/v	10	10	10	9

Liikunta

Vastuullinen viranhaltija: Liikuntasiihteri

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupunki edistää ja mahdollistaa monipuolisen liikunnan harrastamisen eri kohderyhmille. Liikuntapalvelut tukevat erityisesti urheiluseurojen liikuntakasvatustyötä ja lisäksi myös muiden vapaaehtoisjärjestöjen liikuntatoimintaa mahdollisuuksien mukaan. Liikunnan on todettu olevan yksi tärkeimmistä yksilötason hyvinvoinnin ylläpitäjistä.

Liikuntapalvelut ovat mukana koulujen ja päiväkotien liikuntakasvatustyössä, samoin terveysliikunnan ja vanhusväestön liikunnan suunnittelussa ja toteutuksessa muiden hallintokuntien ja eri yhdistysten kanssa.

Liikuntapalvelut suunnittelevat ja toteuttavat liikuntapaikkojen ja -tilojen kunnossapidot, saneeraukset ja uudisrakentamiset yhdessä teknisten palvelujen kanssa. Suunnittelussa on tarvittaessa mukana myös muita hallintokuntia. Liikunnan järjestämisessä ja tukemisessa huomioidaan erityisesti sellaiset liikuntamuodot, joita voidaan harrastaa lähes kaikissa elämän vaiheissa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Liikuntapalvelut mahdollistaa monipuolisen liikunnan harrastamisen jakamalla liikuntapaikkojen vuorot urheiluseuroille, järjestöille ja yksityisille henkilöille, myöntämällä avustuksia urheiluseuroille ja tukemalla seurojen kautta myös SM-kisoissa menestyneitä urheilijoita. Lisäksi tuetaan mahdollisuuksien mukaan muita paikallisia

yhdistyksiä, jotka huomioivat toiminnassaan liikunnan ja järjestävät esim. liikuntatapahtumia tai liikunnallista koulutusta.

Monitoimitalon ilta- ja viikonloppuvuorojen harjoitus- ja kilpailutapahtumia on vuodessa 3.200 ja tapahtumiin osallistujia on noin 28.000. Liikuntatunneilla monitoimitalon vuosittainen kävijämäärä on noin 30.000. Monitoimitaloa käytetään liikuntatoiminnan lisäksi mm. messujen, konserttien ja erilaisten juhlien järjestämiseen sekä eläkeläisten ja invalidien harrastus- ja kokoontumispaikkana.

Lisäksi monitoimitalossa on luokkatilat muulle harrastustoiminnalle. Erityisesti Jokilatvan opisto käyttää monitoimitalon liikunta- ja luokkatiloja opintopiireissään. Lisäksi Jokilaakson musiikkiopistolla on omat opetustilat monitoimitalon alakerrassa.

Uimahallilla järjestetään kuntouinti-iltoja, vesivoimistelua, uintikampanjoita, uintikilpailuja ja Wibit-seikkailurata-tapahtumia. Lisäksi haapajärvisille kilpauimareille luodaan mahdollisuus harjoitella kilpauintia myös uimahallin aukioloaikojen ulkopuolella. Koulut käyttävät uimahallia luokkaa kohden noin 6 käyntikertaa vuodessa. Esi- ja perusopetuksen oppilaille tarjotaan 2 ilmaista uintikertaa lukukaudessa.

Annetaan asiantuntija-apua tarpeen mukaan urheiluseurojen suunnitellessa uusia liikuntapaikkoja ja -rakennuksia. Tuetaan suunnistuskarttojen tekemistä.

Seutukunnallista liikuntatoimien yhteistyötä jatketaan osallistumalla lähikuntien yhteiseen, yli kuntarajojen kattavaan liikuntatoimintaan. Tarvittaessa tehdään myös yhteishankintoja.

Kannustetaan ja tuetaan urheiluseuroja ja muita paikallisia yhdistyksiä hakemaan ja toteuttamaan Haapajärvelle valtakunnallisia ja alueellisia liikuntatapahtumia.

Liikuntapalvelut hyödyntävät Haapajärven Kiilojen Someron majaa toiminnassaan.

Teknisten palvelujen kanssa yhteistyönä taataan nuorille monipuolinen liikunnan harrastaminen ylläpitämällä erilaisia liikuntapalveluja ja liikuntakohteita, kuten

esim. pidetään hyvässä kunnossa kaupungin sisäliikuntatilat, hiihtoladut, urheilu- ja pelikentät, jääurheilualueet, frisbeegolfradat ja skeittiramppi. Myös uusia nuorten suosimia lajeja otetaan huomioon ja saadut toiveet toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

Toteutuminen:

Haapajärven kaupunki osallistui kahdella joukkueella Keski-Pohjanmaan maakuntaviestiin 6.1.2020, joka hiihdettiin Nivalan Pyssymäellä. Haapajärven I-joukkue oli A-sarjassa viides. Valitettavasti kaikkia parhaimpia haapajärvisiä hiihtäjiä ei saatu tänä vuonna I-joukkueeseen mukaan. Haapajärven II-joukkue oli B-sarjassa seitsemäs. Maakuntasuunnistusviestiin Haapajärvi osallistui kolmella joukkueella. Sijoitukset olivat: 5., 13. ja 18.

Talvilomaviikolla järjestettiin Haapajärven nuorisopalveluiden kanssa yhdessä aktiivista liikuntatoimintaa haapajärvisille lapsille ja nuorille. Esimerkiksi Hopsis-pomppulinnaa oli monitoimitalolla, Wibit-seikkailurata uimahallissa ja ilmaisia jäävuoroja jäähallissa.

Uimahallissa kaikki toimi moitteettomasti 17.3. saakka. Koronaepidemian johdosta uimahalli kuntosaleineen jouduttiin sulkemaan 18.3. alkaen. Uimahalli otettiin jälleen käyttöön 1.6. rajoitustoimenpitein. Uimahalli suljettiin kesätauon ajaksi 4.7.-9.8.2020.

Myös monitoimitalo jouduttiin sulkemaan 18.3. alkaen ja otettiin jälleen käyttöön vasta kesätauon jälkeen 31.8.2020.

Kuntoportaat valmistuivat Ronkaalan rantaan kevään aikana. Portaat ovat saaneet hyvää palautetta. Koivuhaan uudelle kumiruohokentälle ja Ronkaalan kentälle hanakittiin uudet maalit ja uudet vaihtoaitiot.

Koronaepidemian johdosta urheilutoiminta vaikeutui, mutta onneksi kaupungin kaikki hiihtoladut olivat käytettävissä kuntalaisille myös poikkeusolon aikana. Urheiluseurojen vuosi- ja valmennusstipendi-avustukset olivat haettavissa 2.3.–3.4.2020 välisenä aikana. Hakemuksia tuli kaikkiaan kolmeltatoista seuralta.

Syksyllä liikuntatilat ovat käytössä lähes normaalisti. Ståhlbergin koulun liikuntasalin puuttuminen tiivisti Monitoimitalon vuoroja, ja siirsi useita jokilatvan opiston jumppia kyläkouluille.

Syyslomaviikon maanantaina liikuntapalvelut järjestivät nuorisopalveluiden kanssa ilmaiset uinnit koululaisille, sekä ilmaisia jäävuoroja koko viikolle.

Kaupungin liikuntatilat suljettiin 30.11.2020 pahentuneen koronatilanteen vuoksi. Uimahalli pidettiin auki, mutta kävijämäärää rajoitettiin ja edellytettiin kasvomaskien käyttöä.

Mittarit	TP17	TA18	TA19	TA20	TP20
Monitoimitalon aukiolotunnit	3 700	3 700	3700	3 700	1128
Uimahallin aukiolotunnit	2 000	2 200	2200	2 500	1392
Kilpailuja eri liikuntapaikoilla	500	500	500	500	200
Uimahallilla kävijöitä	28 000	32 000	32 000	34 000	31 419
Monitoimitalolla liikuntakävijöitä	58 000	59 000	59 000	59 000	43 000

SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP17	TP 18	TP19	TA20	Tot. 31.8.
Menot	18 401 786	18 961 475	16 954 431	16 620 570	16 502 118
Tulot	3 465 277	3 696 977	1 410 766	1 645 577	1 791 301
Netto	14 936 509	15 264 498	15 543 665	15 712 293	14 710 817